

Handläggare
Per Fogelström
Kansli- och utvecklingsavdelningen

Diariumnummer
13KS/0225

Kommunstyrelsen

Svar på motion (S) om att tillsätta en granskningskommission om Värmdövallen

Förslag till beslut

Motionen avslås.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska tillsätta en granskningskommission för att granska ärendet om byggnationen av den nya idrottsanläggningen på Värmdövallen.

Här konstateras att ärendet utretts av revisionen, att handläggningen av ärendet och beslut i ärendet i många avseenden varit bristfälliga samt att kommunen lärt sig av sina misstag och bl.a. antagit en policy för borgen till föreningar och föreningsägda bolag.

Motionen föreslås avslås.

Bakgrund

Annika Andersson Ribbing m.fl. (S) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ska tillsätta en granskningskommission för att granska ärendet om byggnationen av den nya idrottsanläggningen på Värmdövallen. Motionärerna föreslår att kommissionen ska granska följande frågor:

1. Hur såg upprinnelsen till beslutet om borgen ut?
2. Hur kom det sig att budgetbeslutet inte följdes upp av ett detaljärende där förutsättningarna för borgen reglerades?
3. Hur såg upprinnelsen till borgensbeslutet ut?
4. Hur har den fortlöpande dialogen sett ut mellan kommunen, föreningen och företaget under resans gång?
5. Har bolaget/föreningen åtaganden och förväntningar på åtaganden utöver de politiskt fattade besluten?
6. Har politikerna hanterat frågan på tillbörligt sätt?
7. Har kommunens tjänstemän hanterat frågan på tillbörligt sätt?
8. Har skattemedel använts på ett korrekt sätt?

9. Vilka eventuella systemförändringar bör göras i den kommunala organisationen för att motverka att detta inträffar igen?

Ärendebeskrivning

Beslutet om borgen för Värmdövallen ABs finansiering av byggnation av ny sporthall, 30 mnkr, togs i anslutning till antagande av budget för 2011. Förslaget om borgen fanns inte med i kommundirektörens ursprungliga budgetförslag utan det tillkom i den politiska beredningen av budgeten. Beslutet i kommunfullmäktige var enhälligt.

Hösten 2011 framkom att de faktiska investeringskostnaderna vida översteg den angivna summan varvid Värmdövallen AB i februari 2012 hemställde hos kommunen om utökad borgen med 11 mnkr. Fullmäktige beslutade i februari 2012 om en sådan utökad borgen. Mot detta beslut reserverade sig S, C och SD. Beslutet om borgen överklagades och kunde inte verkställas. Beslutet upphävdes senare genom ett beslut i kommunfullmäktige i november 2012.

Värmdövallen AB hade under 2012 en ansträngd ekonomi och bolaget hade tvingats upprätta en kontrollbalansräkning. Med motiveringen att säkra idrottsanläggningen vid en eventuell konkurs i Värmdövallen AB beslutade kommunfullmäktige i januari 2013 att förvärva anläggningen (sporthall och klubbstuga). Mot beslutet reserverade sig S och V till förmån för ett återremissyrkande för utarbetande av ett förslag där klubbstugan inte skulle ingå i förvärvet.

Ärendet om borgen till och förvärv av Värmdövallen har granskats av revisorerna som var kritiska mot ärendets handläggning. Revisorerna sammanfattar sin kritik så här:

”Revisionen bedömer att ärendet hanterats mycket bristfälligt då det inte finns någon spårbarhet i beslutsunderlagen. All kommunikation och beredning av ärendet har skett muntligen. Därtill har rapporteringen om och inhämtande av bolagets ekonomiska ställning inte varit tillfredställande då kommunen åtagit sig en stor ekonomisk risk vid borgensåtagandet.

Bristen på styrning och kontroll har inneburit att kommunen ställts inför fakta att i efterhand antingen utöka borgensåtagandet eller som det nu blev, förvärva byggnaderna för att få kontroll över investeringarna.”

Kommunstyrelsen har i sitt yttrande över revisionsgranskningen framhållit att ”Det finns skäl för kommunstyrelsen att instämma i delar av det revisorerna uttrycker i rapporten och det finns all anledning att dra lärdom och erfarenhet av skeendet.” Kommunstyrelsen konstaterade vidare att Värmdö kommun borde ha en policy för borgensåtaganden och föreslog kommunfullmäktige att anta en sådan.

Policyn för kommunens borgen till föreningar och föreningsägda bolag antogs av kommunfullmäktige i juni 2013. Policyn omfattar bl.a. följande:

- Kommunen ska noga pröva i varje enskilt ärende huruvida projektet har ett så pass stort allmänintresse, att det motiverar kommunal borgen.

- Kommunen bör noga överväga om fördelarna med att en förening genomför projektet, jämfört med alternativet kommunal regi, att det motiverar kommunal borgen.
- En checklista redovisas över vad en ansökan om borgen ska innehålla.
- En riskanalys ska genomföras inför varje borgensbeslut.
- Kommunen ska för varje borgensåtagande erhålla någon form av säkerhet för sitt åtagande.
- Kommunen och föreningen (alternativt det föreningsägda bolaget) ska teckna borgensavtal, som tar hänsyn till borgenspolicyn och eventuella ytterligare faktorer som framkommit i det specifika borgensärendet.
- Rutiner tydliggörs för uppföljning av investeringsprojekt med kommunal borgen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Förslaget innebär inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslaget innebär inga konsekvenser för medborgarna.

Bedömning

Det kan konstateras att handläggning och beslut i detta ärende i många avseenden varit bristfälliga vilket bl.a. framgår i revisorernas granskning av ärendet.

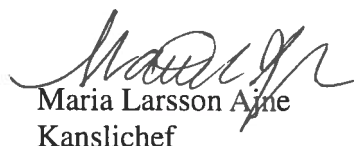
Den bristfälliga hanteringen av ärendet har lett till att kommunfullmäktige har antagit en policy för borgen till föreningar och föreningsägda bolag. Policyn ska bl.a. garantera att borgensärenden handläggs på ett korrekt och säkert sätt.

Kommunen kan sägas ha lärt sig av sina misstag och vidtagit ett antal åtgärder för att de inte ska upprepas. Tillsättandet av en granskningskommission för att mer i detalj studera ärendet och kommunens tillkortakommanden skulle innebära att tämligen omfattande resurser i form av anslag i budget och tidsåtgång för förtroendevalda och tjänstemän togs i anspråk.

Här föreslås att någon granskningskommission inte ska tillsättas och att motionen avslås.

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson Ajne
Kanslichef

Värmdö kommunfullmäktige
2013-03-27

Motion

Tillsätt en granskningskommission om Värmdövallen

Bakgrund

Kommunen har genom två olika beslut gått i borgen för byggnationen av en idrottsanläggning på Värmdövallen. I kommunens budgetbeslut för 2011 (antogs 2010-11-24) fanns en ekonomisk markeringspost (31 miljoner kronor) för ett borgensåtagande till byggnationen av Värmdöhallen. I normalfallet följs budgetbeslutet upp av detaljbeslut för olika investeringar. Detaljbesluten brukar reglera förutsättningarna för investeringarna eller borgensåtagandet. I detta fall valde av oklar anledning kommunledningen att inte göra det.

Istället dök frågan om etableringen av idrottshallen upp på nytt först under hösten ett år senare när bygget var i princip avslutat. Då aktualiserades frågan om en utökad borgen om 11 miljoner kronor. Skälet för detta angavs vara fördyringar på grund av utökning av anläggningen i källarplan, läktarplatser och ökade mark- och sprängningsarbeten. Kostnaderna för bygget från 31 till 42 miljoner. Även denna gång valde den politiska majoriteten att ta upp frågan till politisk prövning utan beredning och tjänsteskrivelser. Vi socialdemokrater kritiserade bristen på beredning och krävde återremiss av ärendet i alla instanser. I fullmäktige återremitterades ärendet till ansvarig facknämnd, kultur- och fritidsnämnden. Men när ärendet återkom för förnyad behandling hade ingen beredning gjorts heller denna gång. Trots detta drev majoriteten beslutet om en utökad borgen om elva miljoner kronor.

Ett par månader senare nåddes kommunen av beskedet att bolaget hade stora ekonomiska problem. Byggets kostnader hade ökat ytterligare och var enligt uppgift nu uppe i 49 miljoner kronor. Eftersom beslutet om utökad borgen hade överklagats och därmed inte vunnit laga kraft, föreslog vi omgående att kommunen skulle riva upp beslutet om den utökade borgen för att minska kommunens ekonomiska risktagande. Risken för konkurs var överhängande. Efter flera politiska debatter vann vårt krav tillslut gehör och beslutet om utökad borgen om 11 miljoner kronor revs upp i november 2012.

Nuläge

Vid årsskiftet 2012/2013 föreslog kommunens politiska majoritet att kommunen skulle förvärva anläggningen för 40 miljoner kronor. När förslaget presenterades saknades elementära underlag, såsom köpeavtal och beskrivning av alternativa scenarios och konsekvensbeskrivningar av dessa. Trots all kritik över hanterings tidigare steg. Vi socialdemokrater krävde på nytt bättre beredning och beslutsunderlag. En del kompletterades till ärendet men annat viktigt saknades alltså när den styrande koalitionen tog beslutet att förvärva anläggningen för 40 miljoner kronor.

I sammanhanget kan sägas att sporthallen som byggdes bara ett par år tidigare ett par kilometer bort, Grantomtahallen, hade kostat 27 miljoner kronor. Det saknades uppgifter om vad detta kommer att leda till för driftskostnader framåt i tiden. Och det alternativ som vi ansåg intressant att se som alternativt förslag, ett förvärv av bara sporthallen, inte klubbhuset, utarbetades inte. Trots att det hade sparat medborgarna 6 miljoner kronor i kommunens kassa. Vi reserverade oss mot beslutet när det togs i slutet av januari.

Revisorernas granskning

Den 13 mars i år lämnade kommunens revisorer sin granskning av kommunens hantering av ärendet Värmdövallens hantering. Rapporten är en svidande vidräkning som ger kommunen underkänt i flera avseenden. Revisorerna konstaterar bland annat att "ärendet hanterats mycket bristfälligt". Kritiken handlar bland annat om den totala bristen på skriftliga underlag vid beslut och att säkerhet för borgensåtagandet inte tagits. Därtill har kommunen åsidosatt sin möjlighet till påverkan och kontroll när man inte krävt insyn i byggprocessen trots att man haft stora ekonomiska intressen i anläggningen.

Samtidigt har föreningen/bolaget lämnat detaljerade beskrivningar av hur kommunen fått underhandsinformation, både genom att varit välkomna och deltagit i byggmöten och

genom dokumentation och protokoll som bolaget/föreningen tillsänt kommunen.

Eftersom kritiken från revisorerna är så omfattande anser vi socialdemokrater att en granskningskommission bör tillsättas som har ett bredare anslag än en revisorsgranskning. Revisorerna har i sitt arbete inte granskat protokoll etc. utan har baserat sin rapport på de muntliga uppgifter som framkommit vid revisionens intervjuer. Kommissionen kan till sig knyta olika specialister. Genom en granskningskommission kan de frågetecken som alltjämt finns i hanteringen av ärendet rätas ut och kommunen lära av de misstag som begåtts.

Följande frågor bör belysas av granskningskommissionen:

- 1A. Hur såg upprinnelsen till beslutet om borgen ut?
- B. Hur kom det sig att budgetbeslutet inte följdes upp av ett detaljärende där förutsättningarna för borgen reglerades?
2. Hur såg upprinnelsen till nästa borgensbetslutet ut?
3. Hur har den fortlöpande dialogen sett ut mellan kommunen, föreningen och företaget under resans gång?
4. Har bolaget/föreningen åtaganden och förväntningar på åtaganden utöver de politiskt fattade besluten?
5. Har politikerna hanterat frågan på tillbörligt sätt?
6. Har kommunens tjänstemän hanterat frågan på tillbörligt sätt?
7. Har skattemedel använts på ett korrekt sätt?
8. Vilka eventuella systemförändringar bör göras i den kommunala organisationen för att motverka att detta inträffar igen?

Gustavsberg den 25 mars 2013

Socialdemokraterna i Värmdö kommunfullmäktige

Annika Andersson Ribbing

Johnny Tedenfors

Andrine Winther

Simon Margulies

Christer Hedberg

Nils-Erik Särnbrink

